

Regeringen har allerede taget en række initiativer for at fjerne barriererne for det rummelige arbejdsmarked, men ét er lovgivning, et andet er, hvordan det rent faktisk føres ud i livet. Der er behov for et intensiveret samarbejde mellem virksomhederne, kommunerne, arbejdsmarkedets parter og alle dem, som har berøring med området i det hele taget, så værktøjskassen kan blive brugt på den bedst mulige måde.

Førtidspensionen har været et debattemne i dag, og også her er Det Radikale Venstre meget opmærksomt på, at det system, som vi har haft indtil nu, ikke har fungeret optimalt, og det er derfor, vi er i forhandling om, hvordan vi kan gøre det bedre.

Omsorgen for de ældre har også været et debattemne i dag, og her er det væsentligt at understrege, at en ældrepolitik skal bygge på værdighed og respekt for den enkelte, men samtidig at understrege, at det ikke i sig selv er en social katastrofe, at man bliver 65 år og skal på pension.

Til sidst vil jeg nævne det civile samfund som et væsentligt område. Social tryghed er ikke kun et anliggende for den offentlige sektor. Den private sektor må også påtage sig sin del af det sociale ansvar. Der findes en række opgaver, som velfærdsstaten hverken kan eller bør løse. Her må civilsamfundet træde til. Det Radikale Venstre mener, at civilsamfundet kan spille en væsentlig rolle i fornyelsen af velfærdsamfundet. Velfærd er ikke kun et spørgsmål om kroner og øre. Det er også et spørgsmål om at være noget for hinanden.

Alle borgere har et ansvar for sig selv, og så har vi alle sammen et medansvar for vores medmennesker og for samfundet som helhed. Forandringen af velfærdet skal komme nedefra. Det er i den sidste ende både den enkeltes og alles ansvar, at velfærdsamfundet fungerer på en anstændig og forsvarlig måde.

Jeg skal meddele, at Det Radikale Venstre ikke kan støtte nogen af de to forslag til vedtagelse, som er blevet fremsat.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Vi hører ofte, at det civile samfund, hvem det så end er, sådan skal træde til i den her socialpolitik – måske både i tide og i utide – og jeg skal spørge den radikale ordfører: Når vi ved, at i hvert fald 20-25, snarere 25, pct. af alle gamle mennesker, der bor alene, ikke har noget net-

værk, ikke har nogen børn, ikke har nogen at stå i relation til, hvad vil Det Radikale Venstre så gøre for at sikre, at disse mennesker, der ikke har noget netværk, kan få en bedre hjemmehjælp, når vi erfarer, at hjemmehjælpen bliver skåret ned og skåret ned, og at der ikke er tid til omsorg?

(Kort bemærkning).

Anders Samuelson (RV):

En af de gode ting ved sådan en debat som den, vi har i dag, er at finde ud af, at der stadig væk er forskel på højre og venstre – eller højre og venstre og midten – i dansk politik, og at der stadig væk er nogle, som rendyrket går ind for centralisme og umyndiggørelse, og hvad ved jeg. For det mener jeg egentlig er det, som er kommet til udtryk mange gange i debatten i de korte spørgsmål, som vi har fået i dag.

Hele tankegangen, der ligger bagved, også i den første linje i det forslag til vedtagelse, der ligger her, om at sikre alle pensionister gratis tandpleje, nødvendig medicin og briller, er tankegangen om, at man ikke som udgangspunkt er ansvarlig for sig selv, men at det som udgangspunkt er staten, der skal tage vare sådan på hvad som helst. Det er det, der ligger bagved, og det, der egentlig er det fornøjelige ved sådan en debat i dag, er, at vi får det tydeligt markeret.

Med hensyn til det med hjemmehjælpen vil jeg sige, at hjemmehjælpen skal bruges til hjemmehjælp; den skal som udgangspunkt ikke bruges til omsorg. Det er jo en falliterklæring, hvis vi ender derhenne. Omsorg er ikke noget, man kan ansætte folk til; man kan ikke ansætte kærlighed, man kan ikke ansætte omsorg.

Her skal vi være fuldstændig bevidste om, at den dag, hvor vi for alvor fra talerstolen begynder at insinuere eller lægge op til, som Enhedslisten altså gør her, at den opgave kan vi lige så godt opgive, fordi der er X antal procent, som er i den ulykkelige situation ikke at have nogen omgangskreds, og det kan vi åbenbart ikke redde, og så skal vi bare ansætte nogle til det, den dag, hvor vi har gjort det, har vi sendt det signal ud til alle andre, alle os i samfundet, alle os, der er en del af fællesskabet, om, at vi ikke behøver at tage vare på den opgave. Vi behøver ikke tage den alvorligt. Vi kan bare lade staten løse den for os. Vi kan bare betale vores skat, så bliver alt andet klaret, og så kan vi tage udgangspunkt i og nøjes med at leve vores eget individualistiske, egocentrerede liv.